

**SKRIV
FÖR
FRIHET**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

BREVMARATON FÖR SKOLOR 2024

VAD ÄR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER?

”

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.

- **FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 1.**

De mänskliga rättigheterna gäller för alla alltid och överallt i alla tider. Rättigheternas kärna ligger i uppfattningen om alla människors lika värde och människovärdets okränkbarhet.

Bara de allra viktigaste rättigheterna klassas som mänskliga rättigheter. De är alla lika viktiga och en del av samma helhet.

Vi har alla ansvar för att de mänskliga rättigheterna tillgodoses. De mänskliga rättigheterna förpliktar stater rättsligt och individer framför allt moraliskt. I de internationella människorättskonventionerna lovar staterna att respektera, skydda och trygga dessa rättigheter.

EXEMPELVIS:

Rätten till liv, frihet och säkerhet

Rätten till icke-diskriminering

Förbudet mot tortyr

Yttrande- och åsiktsfriheten

Förenings- och mötesfriheten

Rätten till rättvis rättegång

VAD ÄR AMNESTY?

Världens största människorättsorganisation som grundades **1961**.

Har verksamhet i över **150** länder, över **10 miljoner** anhängare.

Amnesty är religiöst och politiskt obunden.

Amnesty undersöker **allvarliga människorättskränkningar** och arbetar för att förebygga, förhindra och stoppa dessa kränkningar.

SKRIV
FÖR
FRIHET

AMNESTY
INTERNATIONAL

NETH NAHARA

📍 ANGOLA

Ana da Silva Miguel blev trött på avsaknaden av skolor, jobb och alternativ och började skapa innehåll för TikTok. Hon blev "Neth Nahara", en influencer och kommentator på sociala medier. Neth Nahara delade sitt liv med sina följare, och berättade både om mörka dagar och ljusglimtar. Hon var en rolig och sprudlande karaktär som inte var rädd för att uttrycka sina åsikter.

Den 12 augusti 2023 uppträdde Neth live på sin TikTok-kanal och kritiserade öppet Angolas president João Lourenço. Genast följande dag greps Neth i sitt hem i Luanda, Angolas huvudstad. I en snabb rättegång dömdes hon till två månaders fängelse. Den 27 september förlängdes hennes fängelsestraff till två år.

Angolas myndigheter använder sig av en kritiserad lag (strafflagens 333. paragraf) för att tysta ner kritiska röster som Neth. Lagen togs i bruk under coronapandemin, då människor i Angola drog ut på gatorna för att visa sitt missnöje mot presidenten. Enligt lagen är det ett brott att "kränka" presidenten.

Efter att Neth hade gripits fick hon under sina första åtta månader i fängelset inte den dagliga medicin som hon behöver för att vårda sin HIV. Först efter att hennes advokat upprepade gånger begärt om medicinen fick hon äntligen tillgång till läkemedel. Neth Nahara och andra människor som vågar tala ut blir godtyckligt gripna och dåligt behandlade.

Kräv att myndigheterna i Angola frigör Neth Nahara omedelbart och utan villkor.

**SKRIV
FÖR
FRIHET**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

KYUNG SEOK PARK

 SYDKOREA

Aktivisten Kyung Seok Park kräver att Sydkorea garanterar fulla rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Han har deltagit i fredliga demonstrationer som efterlyser offentlig finansiering för att underlätta användningen av kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning, vilket i nuläget är ytterst svårt eller omöjligt för dem. De sydkoreanska myndigheterna har försökt kväsa demonstrationerna med överdrivet våld och åtal har väckts mot flera av aktivisterna. Trots trakasserier och våld fortsätter Kyung Seok sin aktivism.

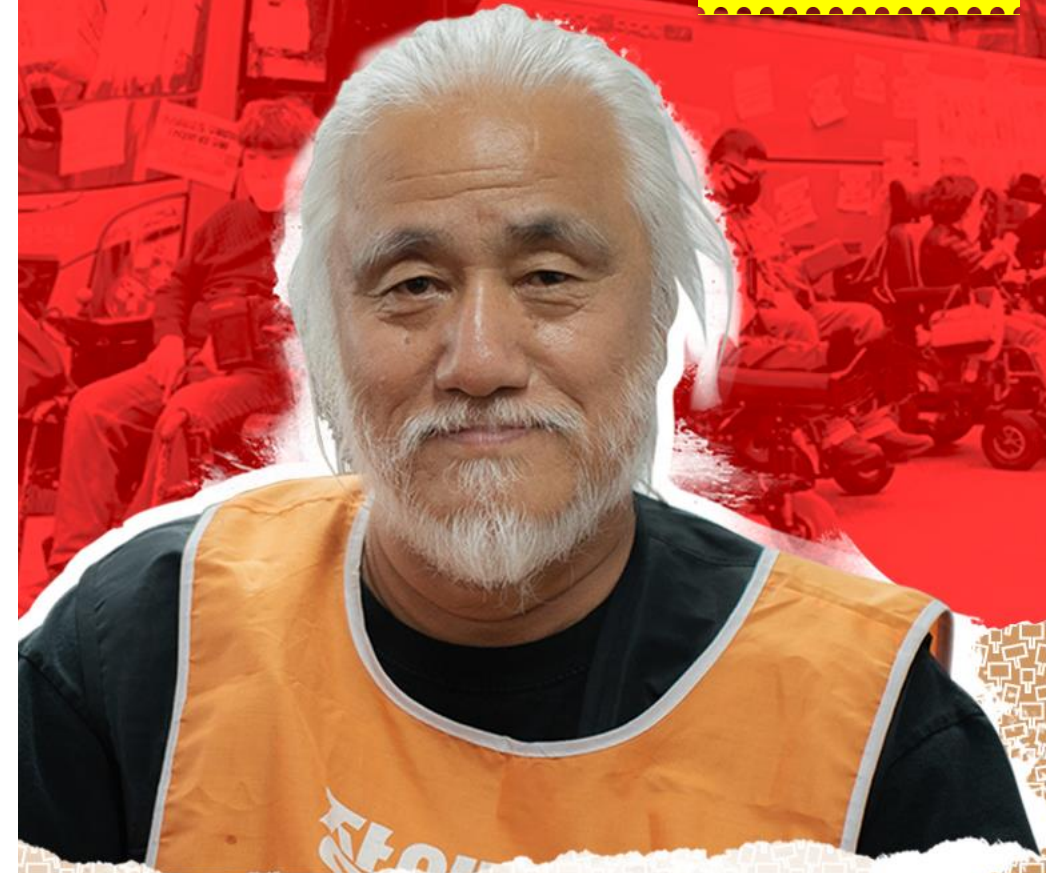
Kyung Seok är med i rörelsen Solidarity Against Disability Discrimination (SADD, I solidaritet mot diskriminering av personer med funktionsnedsättning). Hans aktivism fokuserar särskilt på kollektivtrafiken. Hinder i kollektivtrafiken stoppar personer med funktionsnedsättning från att delta i livets alla områden – som att göra resor till jobbet eller skolan och leva självständigt. Många rullstolsburna personer har dött eller skadats när de använt sig av farliga rullstolshissar på tåg- och metrostationerna i Seoul.

Kyung Seok och de andra aktivisterna i SADD kräver att staten använder mer pengar på att förverkliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. År 2021 inledde de fredliga protester som gick ut på att rullstolsburna personer steg av och på metron under värsta rusningstid. Polisen har stoppat demonstrationerna och släpat ut demonstranter från metrostationerna.

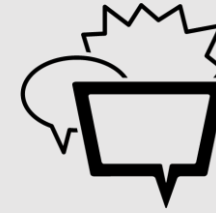
Kräv att Souls borgmästare skyddar rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och rätten till fredliga sammankomster.

**SKRIV
FÖR
FRIHET**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

YTTRANDE- OCH ÅSIKTSFRIHET

”

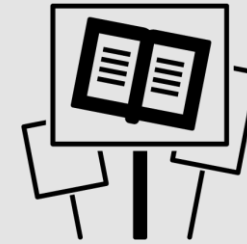
Var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt inrymmer frihet att utan ingripande hysa åsikter samt söka, ta emot och sprida information och idéer med hjälp av alla uttrycksmedel och oberoende av gränser.

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 19.

Yttrande- och åsiktsfriheten garanterar oss alla rätten att ha åsikter och att uttrycka dem fritt, utan statlig inblandning. Till denna frihet hör rätten att uttrycka åsikter vid demonstrationer eller med hjälp av skrifter, medier, internet eller konst. Yttrande- och åsiktsfriheten är en viktig rättighet i alla samhällen. Vi behöver ett fritt utbyte av idéer för att så många åsikter som möjligt ska bli hörda. Om yttrande- och åsiktsfriheten begränsas kommer det att påverka hur mycket viktig information vi får och hur våra rättigheter respekteras. Utan denna rättighet är det svårare att försvara också andra mänskliga rättigheter.

Människorättskonventionerna tillåter inskränkningar i yttrandefriheten endast i avgränsade fall. I många länder är till exempel rasistiskt eller annars diskriminerande tal förbjudet enligt lag. Yttrandefriheten får begränsas endast i sådana situationer där det är nödvändigt. Nödvändiga skäl är till exempel skyddet av människor eller grupper av människor, den nationella säkerheten, den allmänna ordningen, folkhälsan eller moralen.

RÄTTEN TILL FREDLIGA MÖTEN OCH SAMMANSLUTNINGAR

1. Var och en har rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.

2. Ingen får tvingas att tillhöra en sammanslutning.

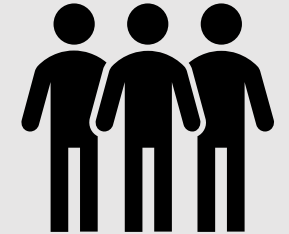
- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 20.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna garanterar oss rätten att samlas och bilda föreningar. Friheten att delta i fredliga sammankomster innebär rätt att sammanträda på offentliga platser för en gemensam sak. Det kan handla exempelvis om möten, strejker eller demonstrationer. Rätten innebär att en person ska kunna delta i fredliga sammankomster tillsammans med andra utan att behöva vara rädd för att bli anhållen eller trakasserad av polisen. Myndigheterna är skyldiga att underlätta ordnandet av fredliga sammankomster och polisen ska garantera såväl demonstranternas som åskådarnas säkerhet.

RÄTTEN TILL LIKABEHANDLING OCH FRIHET FRÅN DISKRIMINERING SAMT LIKHET INFÖR LAGEN

” *Var och en är berättigad till alla de rättigheter och friheter som uttalas i denna förklaring utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt.*

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 2.

Vi har alla rätt till jämlik behandling. Det innebär att var och en av oss har rätt till alla mänskliga rättigheter, oavsett hur vi ser ut, varifrån vi kommer, vilket språk vi talar, vad vi gör, hur vi tänker eller vem vi älskar. Ingen får diskrimineras på grund av en personlig egenskap. Förbudet mot diskriminering innebär att staten har ansvar att se till att dess verksamhet inte direkt eller indirekt diskriminerar någon viss grupp av människor eller orsakar mer skada för vissa människor än för andra.

RÄTTEN TILL LIV, PERSONLIG FRIHET OCH SÄKERHET

” *Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet.*

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 3.

Vi har alla rätt att leva trygga och i frihet. Det här innebär att allas rätt till liv bör respekteras och ingen får dödas. Utan rätten till liv finns inga andra mänskliga rättigheter. En människas friheter får begränsas i strikt definierade situationer, till exempel som straff för vissa brott. Stater måste också se till att alla människor kan leva utan rädsla för exempelvis våld eller annan utsatthet.

RÄTT TILL FRIHET FRÅN TORTYR OCH ANNAN MISSHANDEL

” *Ingen får utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.*

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 5.

Vi har alla rätt att leva fria från tortyr eller annan omänsklig behandling. Förbudet mot tortyr är absolut, och får inte frångås under några omständigheter. Tortyr är en allvarlig människorättskränkning som orsakar offret kraftig psykisk och/eller fysisk skada, lidande och förödmjukelse. Som tortyr eller annan grym behandling räknas också exempelvis dåliga fängelseomständigheter, att nekas läkarbesök eller nödvändig medicin – eller att tvingas ta medicin.

FÖRBUD MOT GODTYCKLIGT GRIPANDE OCH FÄNGSLANDE

Ingen får godtyckligt anhållas, hållas fängslad eller landsförvisas.

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 9.

Var och en av oss har rätt att behandlas enligt rättvisa lagar och vår frihet får inte begränsas utan rättsliga grunder. Godtyckliga gripanden eller fängslanden syftar till situationer där en person frihetsberövas eller fängslas utan laglig grund. Också situationer som är tillåtna enligt nationell lagstiftning men som strider mot internationella människorättsnormer anses utgöra godtyckliga gripanden och fängslanden. Det brukar innebära att lagen exempelvis är vag, alltför omfattande eller kränker andra mänskliga rättigheter, så som yttrandefrihet, mötesfrihet, religions- och samvetsfriheten eller principen om ickediskriminering. Ett gripande eller fängslande kan också vara godtyckligt ifall en persons rätt till en rättvis rättegång kränks.

SKRIV FÖR
FRIHET

AMNESTY
INTERNATIONAL

HUR DET

GÅR TILL

Aktivister i över 200
länder...

...deltar i olika
tillställningar på caféer,
i skolor och på många
andra ställen...

...där understödjarna
skriver miljoner **brev**,
e-brev, tweetar och
appeller...

...tillägnade **människor**
som torterats, satts i
fängelse, tystats ner och
är utan fristads...

...och **appellerar**
till regeringar och
beslutsfattare...

...samtidigt som de
uttrycker sitt **stöd** för
dessa människor och
deras familjer...

...och **förändrar** världen
genom att befria aktivister,
fördoma torterare och
justera underkuvande
lager.

**SKRIV
FÖR
FRIHET**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

KAMPANJEN GER RESULTAT

MOSES AKATUGBA

År 2014 agerade skolorna för Moses Akatugba från Nigeria som torterades och dömdes till döden som minderårig. Det skickades över 800 000 hälsningar för Moses internationellt. Våren 2015 frigavs han äntligen efter att ha tillbringat nästan tio år i fängelse. I november 2016 besökte Moses Finland och också en skola som hade deltagit i kampanjen för honom.

SKRIV
FÖR
FRIHET

AMNESTY
INTERNATIONAL

VITALINA KOVAL

I kampanjen 2018 vädjade nästan 400 000 människor runt om i världen för att attackerna mot ukrainska Vitalina Koval skulle utredas. Tack vare kampanjen kunde Vitalina på kvinnodagen 2019 för första gången på tre år ordna en demonstration i sin hemstad utan att bli trakasserad av extremhögern. Under kampanjen besökte Vitalina Finland och träffade elever som deltagit i brevmaraton.

SKRIV
FÖR
FRIHET

AMNESTY
INTERNATIONAL

FÖRSVARARNA AV METU-PRIDE

År 2020 vädjade 445 000 människor världen runt för de turkiska studerandena vid METU-universitetet. Året innan hade studerandena ordnat en fredlig demonstration i protest mot att universitetets rektor förbjudit Pride-evenemang på universitetscampus. Polisen skingrade demonstrationen med våld och grep flera deltagare.

Universitetsstuderandena Melike Balkan, Özgür Gür och 16 andra studerande samt en anställd på universitetet åtalades för olaglig sammankomst och för att inte ha följt ordern att skingra sig.

Åtalen mot Melike Balkan, Özgür Gür och 17 andra förkastades under en rättegång i oktober 2021!

SKRIV
FÖR
FRIHET

AMNESTY
INTERNATIONAL

**SKRIV
FÖR
FRIHET**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**TACK FÖR ATT DU FÖRSVARAR DE
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA!**